

LIBRIS

We know
books

Traducere din engleză
de Iulia Arsintescu

UN FINAL GRIMMIAL

ADAM GIOWITZ

arthur

Cuprins

Jorinda și Joringel	13
Aschenputtel	33
Ienupărul	57
Cei trei spânzurați	75
Conacul lui Malchizedek	97
Frumoasa din pădurea adormită	123
Mânzul negru	143
Maimuța de fildeș	165
Tiranii	175
Märchenwald	197
Märchenwald, partea a doua	215
Iadul	241
Grădinile plutonice	257
Țara distrusă	291
Regatul Copiilor	311
De unde provin aceste povești?	369
Mulțumiri	374

Odată ca niciodată, basmele erau macabre.

Dicționarul Merriam-Webster definește cuvântul macabru în felul următor: „îngrozitor, respingător sau sinistru“. Exemplul dat pentru folosirea cuvântului este „o poveste macabră“. (Serios! Așa scrie acolo!)

Odată ca niciodată, basmele erau și de Frații Grimm. Adică adunate de frații Jacob și Wilhelm Grimm.

Știi și tu poveștile Fraților Grimm.

De exemplu, să ridice mâna cine a auzit de o poveste numită „Scufița roșie“.

N-ai auzit?

Ba da. Și-atunci, de ce nu ridici mâna? Hai, ridic-o. Nu-mi pasă cât de fraier arăți stând singur într-un colț

de bibliotecă, în autobuzul școlii, sau noaptea-n pat, ridicând mâna fără motiv. Altfel, de unde să știu dacă ai citit „Scufița Roșie“?

Ridică mâna.

Mulțumesc.

Bun, acum ridică mâna dacă ai auzit de „Hänsel și Gretel“.

Fă cum îți spun!

Mulțumesc.

Ridică mâna dacă ai auzit de „Rumpelstiltskin“. (Presupun că ridici mâna.)

„Frumoasa din pădurea adormită“. (Ești tot cu mâna sus, da?)

„Albă ca Zăpada“. (Sigur că ai auzit.)

„Cenușăreasa“. (Ai face bine să fii tot cu mâna sus.)

Dar acum te gândești: „Ia stai puțin. Ai spus că pe vremuri basmele erau macabre – adică îngrozitoare, respingătoare sau sinistre. Poveștile astea nu sunt deloc îngrozitoare, respingătoare sau sinistre. Sunt drăgălașe, suave și plicticoase.“

Trebuie să recunosc că, pentru poveștile din zilele noastre, ai dreptate. Versiunile acestor povești, așa cum le istorisesc majoritatea celor de-acum, sunt într-adevăr drăgălașe, suave și incredibil, enorm de-adormitor de plicticoase – de-ți vine să-ți arzi una cu ciocanul în cap.

Basmele originale nu sunt însă astfel.

Să luăm drept exemplu „Rumpelstiltskin“. S-ar putea să știi basmul în chip de povestioară drăgălașă despre un omuleț caraghios cu un nume caraghios și nu la fel de mic ca el.

Îți amintești ce se întâmplă la sfârșitul acelei povestioare drăgălașe? Fata îi ghicește numele, da? Iar el se înfurie rău de tot. Și îți amintești ce se întâmplă atunci?

Nu?

În unele variante ale poveștii, Rumpelstiltskin bate din picior și zboară pe fereastră.

Lucru care n-are niciun sens. Cine a bătut vreodată din picior și a dispărut imediat în zbor pe geam? E imposibil.

În alte variante ale poveștii, Rumpelstiltskin bate din picior și se sparge în o mie de bucăți.

Treaba asta e încă și mai caraghioasă decât zburatul pe fereastră. Oamenii nu se sparg. Oamenii sunt cărnoși, sunt sângeroși, sunt cleioși. Oamenilor nu le stă în fire să se spargă.

Prin urmare, ce se întâmplă cu adevărat atunci când fata ghicește numele lui Rumpelstiltskin? În versiunea adevăratului basm al Fraților Grimm?

El bate din picior cu atâta forță, încât se îngroapă un metru în pământ. Pe urmă își apucă celălalt picior și trage de el cu atâta putere, încât îl rupe în două.

Ceea ce, trebuie să recunoști, e cu adevărat îngrozitor,
respingător și sinistru — și minunat!

Povestea pe care urmează să ți-o spun e și ea la fel.

De fapt, e cea mai macabră poveste de Frații Grimm pe
care am auzit-o vreodată.

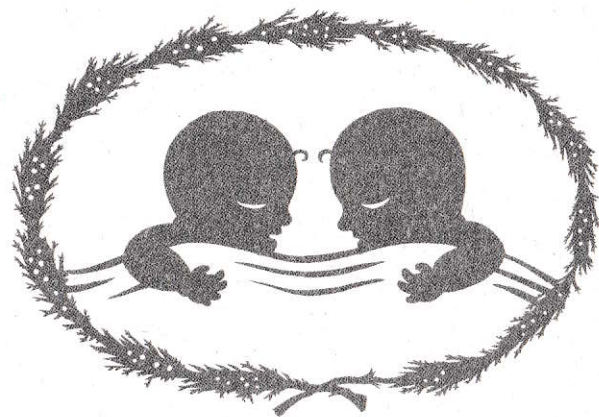
Ți-o împărtășesc și ție.

Da. Cu plăcere.

CAPITOLUL UNU

Jorinda și Joringel

O dată ca niciodată, în zilele în care basmele se întâmplau cu adevărat, trăiau un bărbat și soția lui. Erau o pereche fericită, căci aveau tot ce le dorea inima. Aveau o căsuță, o grădiniță, iar în mijlocul acelei grădinițe creștea un ienupăr mic și drăguț.

Da, aveau tot ce le dorea inima. Tot în afară de un copil. Mai mult decât orice altceva – mai mult decât casa, grădina și copacul lor –, cei doi își doreau un copil. Dar nu aveau niciunul.

Într-o zi de iarnă, soția stătea în grădină sub ienupăr – un copac care seamănă cu un pin frumos, cu ace atât de închise la culoare încât par aproape albastre și mici fructe roșii care par picături de sânge.

În timp ce curăța un măr cu cuțitul, i-a alunecat mâna și s-a tăiat. Un strop de sânge i-a căzut pe jos. S-a uitat la stropul de sânge pe zăpadă și s-a gândit: „Vai, cât aș vrea să am un copil roșu ca sângele și alb ca zăpada.“

Stai puțin. Sunt nevoit să mă întrerup.

Crezi că știi povestea. Crezi că e „Albă ca Zăpada“.

Crezi greșit.

Dacă aș vrea să scriu educativ, te-aș lămurii că basmele își împrumută deseori „motive“ – imagini și fraze care apar adesea chiar și în povești din țări și culturi diferite. Ceea ce este destul de interesant.

N-am însă nicio dorință să scriu educativ.

Nu. Vreau numai să-ți istorisesc povestea asta cât se poate de încurcată.

O lună a trecut și a luat zăpada cu ea. Două luni, și lumea a înverzit. Trei luni, și din pământ au răsărit flori. Patru luni, și copacii din pădure se lipeau unii de alții, amestecându-și crengile verzi. A trecut și a cincea lună, iar femeia stătea sub ienupărul care-și scutura florile pe jos. Când a trecut a șasea lună, fructele au crescut mari și tari și femeia a devenit foarte tăcută. După a șaptea lună, a smuls fructele

ienupărului și le-a mâncat cu atâta poftă, încât s-a întristat și i s-a făcut greață. După ce a trecut și luna a opta, și-a chemat soțul, a plâns și i-a spus: „Dacă mor, să mă îngropi sub ienupăr.“

Pe urmă s-a liniștit, iar în luna a noua a fost fericită. Apoi a născut gemeni: un băiețel cu păr negru, ochi negri și buze roșii ca sângele și o fetiță cu păr negru, ochi verzi și obraji albi ca zăpada.

I-a dus pe amândoi la soțul ei. Bărbatul s-a uitat la cei doi copii frumoși ai lui și s-a simțit atât de fericit, încât a murit.

POFTIM? A fost atât de fericit încât a murit?

Da.

Lucruri de felul ăsta se întâmplau tot timpul. Era cam așa: „Vai, sunt atât de fericit! Sunt atât de fericit! Atât de fe-fe-fe-feeeeeee...“

Și gata. Mort.

În prima noapte de după venirea pe lume a bebelușilor, mama lor a stat lângă foc și a plâns de bucurie pentru existența copiilor ei și de durere pentru moartea soțului. Copiii, în leagănul lor, se întrebau unde le era mama, de ce nu-i ținea în brațe și de unde se auzea plânsul acela îndepărtat. În cele din

urmă, pentru că un bebeluș are nevoie să fie ținut în brațe, fetița a întins mână, băiețelul a întins și el mână și s-au ținut așa unul pe celălalt.

Mama respectivă era o persoană foarte învățată. Era cunoscută în patru zări pentru colecția ei de cărți vechi și pentru felul în care stăpânea limbile moarte. Dar nicio cantitate de învățătură sau de cunoaștere nu o pregătise să crească singură cei doi copii. Nu avea cărți pentru asta, iar ce citise despre copii în cărțile ei vechi avea foarte puțină legătură cu cele două fături delicate care se zvârcoleau și plângeau.

Îi era frică. Se temea să nu-i crească greșit. Așa că-i lăsa mai tot timpul singuri. Îi hrănea, îi îmbrăca și pe urmă se retrăgea la ea în bibliotecă și se apleca deasupra cărților ei vechi scrise în limbi moarte, încercând să nu se gândească prea mult la bebelușii care plângeau de dor în camera lor de la etaj.

Copiii au crescut cum cresc copiii. Curând umblau de capul lor de colo până colo, râzând, alergând și jucându-se.

Oriunde se ducea băiețelul, se ducea și fetița. Și oriunde se ducea fetița, se ducea și băiețelul. Se îngrijeau singuri de casă, se jucau împreună afară, se băgau singuri seara în pat și își spuneau unul altuia

povești înainte de culcare, astfel încât mama lor să nu fie nevoită să se oprească din studiul ei. Și rareori se strigau pe nume unul pe celălalt, pentru că aveau nume ciudate, nemțești, greu de pronunțat. Se strigau unul pe altul Frățioare și Surioară, chiar dacă erau amândoi exact de aceeași vârstă. Se iubeau unul pe celălalt atât de tare, încât fiecare se întrista când nu-l putea vedea pe celălalt. Băiețelul îi spunea deseori surorii lui:

— Dacă tu nu mă părăsești, nu te voi părăsi nici eu.

La care fetița răspundea de fiecare dată:

— N-o să te părăsesc niciodată în viața mea.

Chiar dacă cei doi copii își spuneau unul altuia Frățioare și Surioară, eu nu le pot istorisi întreaga poveste fără să le folosesc numele. Am încercat, dar iese ceva foarte confuz. De exemplu, dacă vreau să înțelegi că unul dintre ei era mic, nu pot spune: „Căpcăunul uriaș și ucigaș s-a uitat în jos la surioară.” Ar suna ciudat.

Din moment ce o să am nevoie să le spun pe nume, trebuie să înveți și tu să le pronunți. Chiar dacă copiilor în general nu le pasă de asta.

Pe fetiță o chema Jorinda. Se pronunță IO-RIN-DA.

Pe băiat îl chema Joringel. Se pronunță IO-RIN-GĂL.

Da, germana e o limbă ciudată.